

Óli Jacobsen

olijacobsen@post.olivant.fo

pengar. Tá helt elsti beiggi mín, Mourits, fyri, at hann skuldi fara til D. Danielsen, tann kendi læraran og sambandsmannin, at læna mær fyri aktiuna; so kundi hann fáa tað aftur, tá avrokningin kom. Hann lat hesar pengarnar uppá blankt andlit. D.D. var ófórur soleiðis. Hann lænti pengar til fleiri. Soleiðis fekk eg eitt partabræv í Tór felagnum. Eg haldi, at aktian var kr. 500. Hetta var tætt við eini ársinntøku hjá fiskimanni tá í tíðini, og henda upphædd var eisini stórus partur av ársløn hjá lærara.

Eg fór so við »Tór 2«. Tá várið kom í 1939, fóru vit yvir á Suðurlandið á saltfiskaveiðu. Jákup á Trøðni var skipari. Tá kolið var uppi, høvdu vit eini 50 tons av fiski inni. Vit máttu so fara heim aftur, og so varð gjørt til at fara til Bjarnoynna. Ein, sum kallaðist fyri Hans Edvard Olsen av Argjaboða, var stýrimaður. Eitt vælsignað fólk; hann var so góður við okkum ungu. Hann hevði siglt við eingilskmonnum, og hann hevði verið yviri í Norra eisini. Í 1938 haldi eg tað var, at hann sigldi við norðmonnum. Vit bunkraðu í Tromsø, men tann seinna túrin brast 2. heimsbardagi á.

Vit vóru tó heimkomnir, áðrenn bardagin brast á í september 1939. Tá var komið so langt út á heystið. Báturin fór so til ísfisk, men tá var eg ikki við. Tað skuldu vera færri mans við á ísfiskaveiðu. Teir vóru einir 30 á saltfiski og 21 á ísfisk. Men so í 1941 var eg við. Vit fiskaðu undir Íslandi og seldu í Bretlandi.

Lagnutúrurin

Í 1942 fóru vit avstað aftur, og vit lógu í Kollafirði. Tá kvøldið kom, fóru vit heim á Stykkið, Karl svágur og eg. Vit fóru so av Stykkinum aftur og oman til Kollafjarðar og umborð. Men tá sigur Karl: »Malmberg, tú kemur at liva, og eg komi at doyggja«. »Tvætl«, sigi eg. Hann hevur haft okkurt ániðsi, tí hann segði hetta við meg aftur seinni. Men sum tað hevur sæst við øðrum slíkum frásagnum, kundi hetta ikki steðga honum. Vit fóru so tann túrin, og hann gekk væl. Vit seldu í Fleetwood, lógu nokk einar tveir dagar har, og so fóru vit avstað aftur. Kósin varð sett beinleiðis úr Fleetwood og upp til Vestmannaoyggjar-nar uppá at fara nýggjan túr.

Bíðaðu eftir deyðanum

Tá vit vóru 80 fjórðingar úr Vestmannaoyggjunum hendi tað. Tað

hevur verið um kaffitíðina ella so. Eg hevði frívakt og hevði fingið mær kaffi. Nú hyggi eg aftur eftir, tí undir krígunum var líka umráðandi við skipi at hyggja aftureftir, sum at hyggja frameftir, tí vandin kundi vera báðumegin. Eg hugdi aftureftir og sá tornið á hesum kavbátinum. Helt, at eg skuldi fara upp á brúnna. Eg lænti kikan og kikaði. Jú, tað var ein kavbátur. Eg segði so frá tí, eg sá. Men so fór eg fram í lugarið, og har vóru menn staddir.

Tað kann ein og hvør ímynda sær, at tað hevur ikki verið stuttligt at bíða eftir deyðanum. Ein kann faktisk siga tað so, at vit bíðaðu eftir deyðanum. Vit vistu, hvat ið kundi henda. Hetta var nevniliga ein kavbátur, sum jagstraði okkum. Tað kendist ein slík órógv á monnum. Men eg tørnaði kortini inn og sovnaði. So tá tað var gingin ein tíð, tað munnu hava verið einir tveir tímar, so hoyrdu vit nakað. Tað ljóðaði sum ein motorur. Tá var tað ein torpedo, sum varð skotin eftir okkum. Hon rakti ikki og fór framvið.

Ein rotta var umborð. Hon man eisini hava følt sær okkurt, tí nú kom hon knappliga í lugarið og rann millum beinini á monnunum. Men hon fekk frið.

Á veg til botns

Av monnunum minnst eg Rasmus Joensen, í Skorini, ein eldri eiðis-mann. Rasmus lá í koyggjuni og las í Bibliuni.

Tá kom hann, sum hevði út-kikk á stýrhústakinum niður í lugarið. Hetta var Jens Christian Hammer úr Søldarfirði. Tað var um 5-tíðina seinnapartin. Jens Christian tók hina føroysku heima-missónssangbókina og blaðaði upp og fór at syngja: »Jesus navnið aldri bliknar, slítist ei av tíðartonn«. Hann sang sangin at enda, og tá ið hann lat bókina aftur - eg síggi hann fyri mær enn, hóast tað eru meira enn 60 ár síðani - og hann legði bókina inn á hillina aftur, tá brast! Alt gekk sera skjótt fyri seg. Hvussu skjótt, ja, tað hava ikki verið minuttir. Tað var, sum alt fór í knús, so sum skottið niður í lugarið. Tað tóktist, sum at alt gekk so skjótt fyri seg. Báturin rullaði á bakborð, og tá hann so aftur rullaði á stýriborð, fór hann. So skjótt gekk alt fyri seg. Helst er allur botnurin farin undan bátinum. Eg stóð á dúrkinum og datt á dúrkið. Ljósið fór, men tað var opin eldur í lugarinum, so eg sá so frægt, at eg fann. Tí fekk eg í tí sama vent mær móti leyttarum. Eg slapp upp og undan bakkanum og var sloppin aftur um hann, tá fór bakkin undir, so tað vóru sekund, tað snúði seg um. Báturin sýgur so nógv niður, og tá hann søkkur, so sýgur hann okkum við. So hopið var næstan úti um at koma uppundan aftur.

Hesir fórust við Tór II tann 7. september 1942

Jens Chr Hammer,
Søldafjørður, 27 ár

David Magnussen,
Kvívik, 46 ár

Iver Iversen,
Kvívik, 32 ár

Rasmus Joensen,
Eiði, 32 ár

S.P.M. Petersen,
Funningur, 24 ár

Joen Dam,
Argir, 31 ár

P. Sofus Thomsen,
Klaffjørður, 37 ár

Esmar Christiansen,
á Stykkinum, 39 ár

J. Sofus V. Jensen,
á Stykkinum, 37 ár

Carl Samuelsen,
á Stykkinum, 26 ár

Joen Peter Joensen,
Langasandur, 50 ár

Joen J. C. Jensen,
á Stykkinum, 31 ár

Frank Jacobsen,
Skopun, 24 ár

Martin Hansen,
Leynar, 28 ár

Theodor Joensen,
Eiði, 28 ár

Alfred Tage Hansen,
Kollafjørður, 23 ár

Hans Peter Egholm,
Streymnes, 22 ár

Joen Poulsen,
Ljósá, 48 ár

Næstu ferð

Malmberg er á veg niður í dýpið eins og hinir av manning-ini, har teir flestu druknaðu. Í komandi parti frættist, hvussu tað gekk Malmberg